

HY:n tietopalvelu- ja kirjastostrategia 2004-2006 lausuntokierroksella

[02/03](#)

Hyvä Verkkarin lukija

Kevätlukukausi alkaa olla puolessa välissä ja kevättä enteilevät räntäsateet ovat alkaneet. Kirjastotoimikuntaa paljon työllistäneen, vuosia 2004-2006 koskevan strategian valmistelu on edennyt lausuntovaiheeseen ennen konsistorin käsittelyä. Lausunnoille on aikaa 4.4.2003 saakka ja niitä on pyydetty tiedekunnilta ja erillislaitoksilta, hallintovirastolta, henkilöstöjärjestöiltä ja ylioppilaskunnalta. Tavoitteena on, että konsistori käsittelee suunnitelman huhtikuussa, mikäli mahdollista.

Kirjastojen henkilökunnalle järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuus 18.3. klo 9.00 – 11.00. [Ajankohtaista kirjastoille](#) –palstalla **Tiina Äärilä** tiedottaa tilaisuudesta tarkemmin. Strategiaa esittelevät ainakin vararehtori **Raija Sollamo** ja allekirjoittanut.

Mihin strategiaa tarvitaan

Mitä suuremmasta yliopistosta on kyse, sitä enemmän tarvitaan yhteistä kirjallista linjanvetoa. Muutoin on vaikea edes tietää, puhuvatko eri tahot samoista asioista. Yliopiston päästrategia kaudelle 2004-2006 on myös kirjastojen strategian taustalla, sillä siinä on paalutettu yliopiston lähivuosien kulkusuunta ja välietapit. ([HY:n strategia](#)) Kirjastojen kehittämiseen vaikuttavat sen lisäksi muut toimintaympäristön muutokset, joita on hahmoteltu vuoteen 2010 saakka. Useita kehittämistarpeita nousi esille kirjastoarvioinnissa.

Toimintaympäristö muuttuu nopeasti ja osin ennakoimattomasti. Yliopiston tieto- ja kirjastopalvelut jäsennetään kahtena päälinjana, jotka perustuvat toisaalta luonnontieteiden ja toisaalta yhteiskunta- ja humanististen tieteiden luonteeseen. Sähköinen julkaiseminen yleistyy kaikilla tieteenaloilla mutta eri tahtiin. Tällä on oleellisia vaikutuksia tutkijoiden, opiskelijoiden ja kirjastojen työhön. Samaan aikaan kun tulee uusia tehtäviä ja osaamistarpeita, osa nykyisistä muuttuu ja osaksi vähenee.

Strategisia periaateratkaisuja

Strategiset periaateratkaisut koskevat käynnissä olevaa HYK:n kansalliskirjastoaseman vakiinnuttamista ja nimen muutosta, kirjastolaitoksen varautumista näköpiirissä oleviin muutoksiin, aktiivista osaamisen ja laadun kehittämistä, virtuaaliyliopistoon liittyvien tehtävien määrittelyä, kampuskirjastojen kehittämistä osana kirjastolaitosta sekä yhteisten ja

keskitettyjen palvelujen luomista.

Visio kaudelle 2004-2006

Helsingin yliopiston kirjastolaitos edistää yliopiston toiminnan laatua ja tuloksellisuutta tarjoamalla korkeatasoisia tietoaaineistoja ja asiakaslähtöisesti räätälöitäviä palveluja. Kirjastolaitos tukee yliopiston sivistys- ja kulttuuritehtävää sekä elinikäistä oppimista.

Toimenpide-esitykset

Tarvittavat toimenpiteet liittyvät kokoelmiin ja palveluihin, kirjastolaitoksen kehittämiseen sekä toimintaedellytyksiin. Tutkimukseen ja tutkijakoulutukseen painottuvalla yliopistolla tulee olla hyvät tietoaaineistot ja käyttöä mahdollisimman asiakaslähtöisesti tukevat palvelut. Tästä syystä aineistojen saatavuutta ja kattavuutta parannetaan eri tavoin lähivuosina. Käyttöönottovaiheessa oleva kansallinen portaali parantaa palveluja.

Informaatiolukutaidon opetuksella tuetaan akateemista oppimista ja työelämätaitoja. Yhteistyö kirjastojen ja ainelaitosten kanssa on tärkeätä.

Helsingin yliopiston kirjastolaitos

Helsingin yliopiston kirjastolaitoksessa on kaksi suurta kokonaisuutta: Helsingin yliopiston kirjastot ja kansalliskirjastona toimiva HYK (Kansalliskirjasto). Kansalliskirjaston toimialan laajentamista selvittäneen työryhmän lausunnot on juuri saatu opetusministeriöön 10.3. ja työ etenee mm. säädösmuutosten valmisteluna sekä rahoitusta ja toimintaa koskevan neuvottelujärjestelmän kehittämisenä. Myös nimen muutos Kansalliskirjastoksi toteutettaneen vuoden 2005 loppuun mennessä.

Helsingin yliopiston kampus- ja tiedekuntakirjastot muodostavat yliopistoa palvelevan kokonaisuuden, jolla tulee olla yhteinen nimi. Nimeksi on suunniteltu **Helsingin yliopiston kirjastot**. Helsingin yliopiston kirjastojen laajuuden ja monipuolisuuden tulisi näkyä myös ulospäin vahvuutena, ei hajanaisuutena niin kuin usein tapahtuu.

Kampuskirjastojen kehittäminen jatkuu mutta entistä tiiviimmin yhdessä toimivana kokonaisuutena. Sovittava, yhteinen osa tehtävistä hoidetaan keskitetysti. Verkkoympäristö antaa tähän hyvät mahdollisuudet. Yhteistyötä pääkaupunkiseudulla, yliopistokirjastojen verkossa ja kansainvälisen kirjastomaailman kanssa lisätään.

Kirjastojen rahoitusta uudistetaan maltillisesti, ja apuna käytetään ulkomaisten suurten yliopistokirjastojen malleja. Tilojen ja tekniikan käytön tehostaminen kuuluu myös esityksiin.

Osaamis- ja henkilöstöstrategia

Eräs arvioinnin esille nostamia keskeisiä asioita on kirjastojen yhteisen

henkilöstöstrategian aikaan saaminen. Tätä valmistelevan työryhmän työ on edennyt kevään kuluessa. Suunnitelma antaa pohjaa henkilöstökoulutuksen kehittämiseen, joka on tärkeä alue. Tavoitteena on myös virka- ja tehtävänimikkeiden sekä palkkaukseen liittyvien uudistusten aikaan saaminen. Kansalliskirjaston henkilöstöstä noin 25 % saavuttaa eläkeiän vuoteen 2011 mennessä. Yliopiston muissa kirjastoissa luku on vielä korkeampi (34 %). Tämä suuri muutosvaihe otetaan eri tavoin huomioon henkilöstöstrategiassa.

Tavoitteena on myös määritellä ne tehtävät, jotka on tuloksekkainta tehdä yhdellä kertaa koko yliopistoa varten. Yhteiset ja uudet palvelut ovat samalla mahdollisuus kirjastolaisille, jotka haluavat käyttää koulutuksen ja työkokemuksen tuomaa osaamista laajemmin koko yliopiston hyväksi. Pidän tärkeänä sitä, että kasvava osaaminen tulisi tehokkaasti käyttöön ja että Helsingin yliopiston kirjastolaitos voisi tarjota riittävän haastavia ja kiinnostavia tehtäviä oman talon väelle.

 [Tietopalvelu- ja kirjastostrategia](#). Lue, keskustele ja kommentoi!

Hyvää etenevän kevään jatkoa!

Kaisa Sinikara
Tietopalvelujen kehittämisjohtaja
Hallintovirasto
kaisa.sinikara@helsinki.fi